

dosarul nr. 2rac-316/18

prima instanță: Judecătoria Comrat (sediul Ceadîr-Lunga), judecătorul: N. Lazareva
instanța de apel: Curtea de Apel Comrat, judecătorii: A. Curdov, Ș. Starciuc, G. Colev

ÎNCHEIERE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Visternicean

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea pe Acțiuni
Fabrica de vinuri „Mold-Nord” Fălești,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu
Răspundere Limitată „Jemciujina” împotriva Societății pe Acțiuni Fabrica de
vinuri „Mold-Nord” Fălești cu privire la încasarea dobânzii de întârziere,
penalității, prejudiciului sub formă de diferență de sumă și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 15 februarie 2018, prin care s-a
admis cererea de apel declarată de către Societatea cu Răspundere Limitată
„Jemciujina”,

c o n s t a t ă :

La 21 martie 2016 Societatea cu Răspundere Limitată „Jemciujina”
(în continuare SRL „Jemciujina”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Societății pe Acțiuni Fabrica de vinuri „Mold-Nord” Fălești (în continuare
SA „Mold-Nord”) cu privire la încasarea penalității în mărime de 26866,69 dolari
SUA, dobânzii de întârziere în mărime de 102923,89 dolari SUA, 83081,64 dolari
SUA cu titlu de prejudiciului sub formă de diferență de sumă și compensarea
cheltuielilor de judecată compuse din 50000 lei taxa de stat și 9,75 lei cheltuieli
poștale.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 27 noiembrie 2012 între
vânzător și cumpărător a fost încheiat contractul nr. 17/12 în baza căruia vânzătorul
în perioada 01 februarie 2013 – 05 februarie 2013 a livrat cumpărătorului material
vinicol neprelucrat în asortiment (ulterior în text – Marfa sau Material vinicol) în
cantitate de 81950,4 dali în sumă totală de 635866,25 dolari SUA, fapt confirmat
prin facturile fiscale și actele de verificare a calculelor. Plata pentru marfa livrată
(primită) cumpărătorul a efectuat-o și continuă s-o efectueze până în prezent cu
încălcarea termenului stabilit la pct. 3.2 al contractului, în urma cărui fapt
vânzătorul a fost nevoit să folosească ordinea silită (judiciară) de încasare a
datoriei formate, adresându-se în acest scop în instanța de judecată competentă,
care la situația de azi deja a emis ordonanța judecătorească respectivă.

În opinia reclamantului, pârâtul în baza pct.7.3 din contract, urmează să achite penalitatea în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere din suma neachitată în termen. Mărimea penalității conform calculelor constituie 26866,69 dolari SUA.

Totodată, în conformitate cu prevederile art.585 și 619 Cod civil, pentru încălcarea termenelor de achitare consideră necesar de a pune în sarcina cumpărătorului de a achita dobânda de întârziere (dobânda pentru folosire de mijloace bănești străine), mărimea căroră conform calculelor constituie 102923,89 dolari SUA. Iar ținând cont de prevederile art.584 alin.(2) Cod civil, în legătură cu întârzierea plății pentru marfă, cumpărătorul urmează să suporte și riscul schimbării cursului valutar al monedei de plată. Suma pasibilă achitării diferenței de curs a constituit 83081,64 dolari SUA.

Reclamantul a menționat că la 01 martie 2016 a expediat în adresa pârâtului prin intermediul oficiului poștal pretenția cu cerința de a compensa până la 15 martie 2016 suma prejudiciului cauzat în mărime de 212872,22 dolari SUA, care a fost recepționată la 04 martie 2016, iar la 14 martie 2016 a expediat răspuns în scris, prin care a refuzat să achite benevol careva sume a prejudiciului motivând acest fapt prin aceea că reclamantul în mod necuvenit își îndeplinește obligațiile în baza altui act juridic, și anume, în baza contractului de păstrare a materialului vinicol, precum și în legătură cu faptul că vânzătorul nu a pus în adresa cumpărătorului cantitatea coordonată a materialului vinicol, și anume în loc de 88000 dali de material vinicol, prevăzute de contract, vânzătorul a pus cumpărătorului la situația din ziua de azi numai 81950,4 dali.

În opinia reclamantului, argumentele expuse de intimat nu pot fi considerate ca concludente și temei suficient pentru refuz de a compensa vânzătorului prejudiciul cauzat, deoarece acest argument în partea separată se referă la fondul nu al contractului, ci cu totul al unui alt act juridic (contract de păstrare a materialului vinicol), precum și în legătură cu faptul, că în rest argumentele intimatului sunt bazate pe interpretare eronată a dispozițiilor capitolului 3 al contractului (condiții de calcul), în care se conțin dispoziții precum că termenele de achitare depind de cantitatea totală a producției, care urmează a fi descărcată. După cum rezultă din capitolul nominalizat, cumpărătorul urmează să efectueze plata pentru producția livrată, iar termenele de achitare pentru marfă sunt legate nu de cantitatea producției ce urmează a fi descărcată, și de momentul producției de fapt descărcate (livrate) sau de momentul descărcării (pct.3.2 din contract).

Reclamantul a punctat, că intimatul nu a demonstrat în mod cuvenit, că el într-adevăr este cointeresat în primirea cantității materialului vinicol care lipsește. Pe când termenul de prescripție de 3 ani prevăzut de lege la cerința înaintată de către intimat până în prezent deja a expirat, deoarece conform contractului, livrarea întregului volum de marfă urma să fie finisată încă pe 28 februarie 2013.

Reclamantul a precizat, că circumstanțele și argumentele expuse de intimat deja au constituit obiectul cercetării judecătorești și dezbaterilor în altă cauză civilă între aceleași părți pe chestiunea privind încasarea sumei de bază a datoriei în baza contractului, și prin hotărâre judecătorească, au fost recunoscute ca neîntemeiate.

Reclamantul a indicat că, debitorul (cumpărătorul) a încălcat clauzele contractuale, și anume pct.3.2 conform căruia cumpărătorul efectuează plata totală a costurilor mărfii în decursul a 60 zile calendaristice, calculând din momentul descărcării mărfii. Momentul (sau data) descărcării mărfii urmează a fi considerată data transmiterii mărfii (sau data trecerii dreptului de proprietate asupra mărfii de

la vânzător către cumpărător), fapt ce a avut loc în ziua semnării facturilor fiscale 01 – 05 februarie 2013, precum și în baza aceluși fapt, că la 05 februarie 2013 în ziua finisării descărcării (transmiterii) mărfii debitorului, materialul vinicol a fost transmis pentru păstrare de la debitor, care a figurat în contractul respectiv deja ca proprietar al materialului vinicol, către creditor, care a figurat în acest contract deja ca păstrător al materialului livrat. Ținând cont de cele expuse, ultima zi de achitare pentru marfa descărcată (sau a 60-cea zi calendaristică din momentul descărcării mărfii a fost data de 06 aprilie 2013), dar și prevederile art. 513, 572 Cod civil. Și în legătură cu întârzierea comisă de achitare pentru marfă, intimatului urmează săi fie pusă în sarcină achitarea clauzei penale sub formă de penalitate conform pct.7.3 din contract, potrivit căruia pentru neachitarea la timp a mărfii cumpărătorul achită celeilalte părți penalitatea în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere din suma neachitată în termen, dobânzii de întârziere conform art. 585 și 619 Cod civil, diferența de curs conform art.584 alin.(2) Cod civil.

Reclamantul a relevat că, recunoscând neîntemeiate argumentele intimatului, inclusiv cele care au fost expuse de el în răspunsul la pretenția sa, instanța de judecată urmează a se conduce de prevederile art.123 alin. (2) Cod de procedură civilă la examinarea cauzei, dar și art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă, care prevede obligația intimatului de a repara reclamantului cheltuieli pentru achitarea taxei de stat și alte cheltuieli judiciare.

Determinând competența pe cauză, reclamantul consideră, că Judecătoria Ceadâr-Lunga este în drept să examineze această cerere, reieșind din art.39 alin. (2) și (11) Cod de procedură civilă conform căruia acțiunea împotriva unei persoane juridice sau a unei alte organizații poate fi intentată și în instanța de judecată de la locul de aflare a bunurilor acestora (în cazul dat de la locul de aflare a mărfii aparținute debitorului sau materialului vinicol, care constituie obiectul contractului, în baza căruia creditorul solicită efectuarea unei încasări silite), acțiunea născută din contractul în care se indică locul executării lui poate fi intentată și în instanța de judecată din acel loc. După cum rezultă din conținutul contractului, locul executării lui, atât din partea transmiterii mărfii (obligația vânzătorului), cât și în partea achitării pentru marfa livrată (obligația cumpărătorului) este or. Ceadâr-Lunga.

Reclamantul a solicitat încasarea din contul pârâtului a clauzei penale sub formă de penalitate în baza contractului de livrare a materialului vinicol cu nr. 17/12 din 27 noiembrie 2012 în mărime de 26866,69 dolari SUA, dobânzii de întârziere a îndeplinirii obligațiilor în baza contractului pentru perioada 06 aprilie 2013 – 01 martie 2016 în mărime de 102923,89 dolari SUA, 83081,64 dolari SUA cu titlu de reparare a diferenței de curs, apărută în urma neîndeplinirii în termen de către cumpărător a obligațiilor privind plata pentru marfa primită conform contractului și compensarea cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în mărime de 50000 lei și 9,75 cu titlu de cheltuieli poștale, iar în total 212872,22 dolari SUA și 50009,75 lei.

La 26 aprilie 2016 SRL „Jemciujina” a depus cerere de asigurare a acțiunii prin care a solicitat admiterea cererii, aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile a pârâtului în mărimea cuantumului acțiunii de 212872,22 dolari SUA până la emiterea unei hotărâri definitive pe cauza dată.

Prin încheierea din 08 iunie 2016 a Judecătoriei Ceadâr-Lunga a fost admisă parțial cererea SRL „Jemciujina” cu privire la asigurarea acțiunii și a fost dispus

punerea sub sechestru a bunurilor pârâtului în limita valorii acțiunii (f.d.124-129, Vol.II).

La 23 iunie 2016 SA „Mold-Nord” a contestat cu recurs încheierea din 08 iunie 2016 a Judecătorei Ceadâr-Lunga solicitând, admiterea recursului și casarea încheierii instanței de fond.

Prin încheierea din 22 iulie 2016 a Curții de Apel Comrat a fost respins recursul declarat de SA „Mold-Nord” și menținută încheierea din 08 iunie 2016 a Judecătorei Ceadâr-Lunga.

În cadrul ședinței de judecată din 15 iunie 2017 SRL „Jemciujina” a depus cerere de concretizare a obiectului și mărimii cerințelor acțiunii prin care a solicitat încasarea din contul pârâtului a sumelor de: 237039,59 lei ca clauză penală sub formă de penalitate în baza contractului de livrare a materialului vinicol cu nr. 17/12 din 27 noiembrie 2012, 1134381,36 lei ca dobândă de întârziere a îndeplinirii obligației în baza contractului de livrare a materialului vinicol cu nr. 17/12 din 27 noiembrie 2012 pentru perioada 06 aprilie 2013 – 06 aprilie 2016, 79361,49 dolari SUA ca reparare a prejudiciului sub formă de diferență de sumă, apărută în urma neîndeplinirii la timp de către cumpărător a obligației de achitare a mărfii primite, conform contractului de livrare a materialului vinicol cu nr. 17/12 din 27 noiembrie 2012, 50000 lei cu titlu de taxă de stat, 50000 lei cheltuieli de asistență juridică și 9,75 lei cu titlu de cheltuieli poștale, iar în total 79361,49 dolari SUA și 1471430,70 lei.

Prin hotărârea din 04 octombrie 2017 a Judecătorei Comrat (sediul Ceadâr-Lunga) a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată, încasată din contul SA „Mold-Nord” în beneficiul SRL „Jemciujina” clauza penală sub formă de penalitate în baza contractului de livrare a materialului vinicol cu nr. 17/12 din 27 noiembrie 2012 pentru perioada 04 septembrie 2015 – 01 martie 2016 în mărime de 237039,59 lei, dobânda de întârziere a îndeplinirii obligației în baza contractului de livrare a materialului vinicol cu nr. 17/12 din 27 noiembrie 2012 pentru perioada 06 aprilie 2013 – 19 ianuarie 2016 în mărime de 1055602,12 lei, cheltuieli pentru achitarea taxei de stat din partea admisă a cerințelor acțiunii în sumă de 38779,25 lei, cheltuieli poștale în mărime de 9,75 lei și cheltuieli pentru executarea încheierii Judecătorei Ceadâr-Lunga din 08 iunie 2016 privind luarea măsurilor de asigurare a cerințelor acțiunii în sumă de 3107,75 lei. În rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

În conformitate cu art.180 alin.(3) Cod de procedură civilă, instanța de judecată a dispus ca măsurile întreprinse anterior prin încheierea din 08 iunie 2016 privind asigurarea acțiunii, își păstrează valabilitatea până la executarea hotărârii judecătorești.

La 27 octombrie 2017 SRL „Jemciujina” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 04 octombrie 2017 a Judecătorei Comrat (sediul Ceadâr-Lunga) prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond în partea cerințelor acțiunii respinse privind repararea prejudiciului sub formă de diferență de sumă în mărime de 79361,49 dolari SUA, compensarea cheltuielilor de judecată formate din cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 50000 lei și taxa de stat în mărime de 11220 lei, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie dispus încasarea sumelor menționate, dar și toate cheltuielile suportate de apelant la examinarea cauzei în ordine de apel (f.d.237-238, Vol. III).

La 05 decembrie 2017 SRL „Jemciujina” a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 04 octombrie 2017 a Judecătoriei Comrat (sediul Ceadâr-Lunga) cu reiterarea solicitărilor inițiale.

Prin decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Comrat a fost admisă cererea de apel depusă de SRL „Jemciujina”, casată hotărârea din 04 octombrie 2017 a Judecătoriei Comrat (sediul Ceadâr-Lunga) în partea respingerii cerințelor acțiunii privind încasarea prejudiciului sub formă de diferență de sumă, apărută în urma executării tardive a obligațiilor de achitare a mărfii primite și în partea cheltuielilor judiciare și emisă în această parte o nouă hotărâre prin care a fost dispusă încasarea de la SA „Mold-Nord” în beneficiul SRL „Jemciujina” prejudiciul reclamantului sub formă de diferență de sumă, apărută în urma executării tardive a obligației de către intimat privind achitarea mărfii primite în baza contractului de livrare a materialului vinicol cu nr. 17/12 din 27 noiembrie 2012 în sumă de 79361,49 dolari SUA, 11220 lei cheltuieli pentru achitarea de către reclamant a taxei de stat la depunerea acțiunii, precum și 8415,57 lei achitate la depunerea apelului și 15000 lei cu titlu de asistență juridică. În rest hotărârea judecătorească a fost menținută.

În susținerea soluției date, instanța de apel a concluzionat că cererea de apel depusă de SRL „Jemciujina” este întemeiată și urmează a fi admisă, iar hotărârea din 04 octombrie 2017 a Judecătoriei Comrat (sediul Ceadâr-Lunga) casată, deoarece concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, iar normele de drept material și procedural au fost încălcate și apreciate eronat prin interpretarea eronată a legii.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 07 mai 2018 SA „Mold-Nord” a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Comrat, cu menținerea hotărârii din 04 octombrie 2017 a Judecătoriei Comrat (sediul Ceadâr-Lunga) și încasarea din contul SRL „Jemciujina” a sumei de 19842,25 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de recurs și serviciile de asistență juridică.(f.d.107-110, Vol. VI).

În motivarea recursului recurentul a menționat că nu este de acord cu decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Comrat, o consideră neîntemeiată și pasibilă casării, deoarece instanța de apel la emiterea deciziei nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

La 21 mai 2018 SA „Mold-Nord” a depus cerere de suspendare a executării hotărârii prin care a solicitat suspendarea executării deciziei din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Comrat în partea încasării sumei de 79361,49 dolari SUA cu titlu de prejudiciu cauzat prin diferența de sumă.

Prin încheierea din 30 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost admisă cererea SA „Mold-Nord” de suspendare a executării deciziei din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Comrat până la examinarea cererii de recurs.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Comrat a fost pronunțată la 15 februarie 2018, expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 15 martie 2018, confirmarea despre recepționarea acesteia de către părți fiind anexată la materialele dosarului.

În aceste circumstanțe recursul, declarat de către Societatea pe Acțiuni Fabrica de vinuri „Mold-Nord” Fălești, la 07 mai 2018, se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Societatea pe Acțiuni Fabrica de vinuri „Mold-Nord” Fălești în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea a altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens Completul reține, că sarcina instanței de recurs la aceasta etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justice și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanța judecătorească

(hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 02 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyanyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea pe Acțiuni Fabrica de vinuri „Mold-Nord” Fălești este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziilor instanței de apel, iar alegațiile invocate în recurs nu indică încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei pentru declararea recursului admisibil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Societatea pe Acțiuni Fabrica de vinuri „Mold-Nord” Fălești ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul, declarat de către Societatea pe Acțiuni Fabrica de vinuri „Mold-Nord” Fălești, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecători

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Visternicean